

KSK-notat nr.: 25 /2012 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Egil Bertheussen/Synnøvjord kraftverk		
Fylke/kommune:	Troms/Tromsø		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	
Saksbehandler:	Auen Korbøl	Sign.:	
Dato:	19 APR 2012		
Vår ref.:	NVE 200701530 - 30		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til bygging av Synnøvjord kraftverk i Tromsø kommune, Troms fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	11
Høringsuttalelser etter NVEs sluttbefaring	14
Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse	17
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	20
NVEs vurdering	24
NVEs konklusjon	32

Sammendrag

Synnøvjord Kraftverk AS søker etter vannressursloven § 8 om tillatelse til å bygge Synnøvjord kraftverk i Tromsø kommune i Troms fylke. Det søkes også om tillatelse etter energiloven for etablering av nødvendige høyspentanlegg.

Kraftverket vil utnytte et nedbørfelt på 7,35 km². Middelvannføringen er beregnet til 490 l/s, og omsøkt maksimal slukeevne er 1200 l/s, noe som tilsvarer 245 % av middelvannføringen. Alminnelig lavvannføring er beregnet til 80 l/s. 5-persentiler for sommer- og vintervannføring er estimert til henholdsvis 170 l/s og 70 l/s. Det søkes om slipp av minstevannføring på 80 l/s i perioden 1. juni til 30. september og drift uten slipp av minstevannføring resten av året. Planlagt installert effekt er på 2,2 MW. Kraftverket vil utnytte et fall på 255 m, mellom inntak på kote 275 og avløp på kote 20, og vil gi en midlere årlig produksjon på ca. 6,7 GWh. Planene omfatter overføring av et tilleggsfelt på 0,65 km², inntak, rørgate, midlertidig anleggsvei, adkomstvei til kraftstasjon, kraftstasjon og jordkabel.

Tromsø kommune Byutvikling mener at det bør foreligge en samlet vurdering og plan for småkraftverk før søknaden kan sluttbehandles. Fylkesmannen i Troms går ikke imot en utbygging, men ønsker en noe høyere minstevannføring om sommeren dersom det gis konsesjon. De påpeker

også at saken må behandles etter naturmangfoldlovens prinsipper. Troms fylkeskommune og Statens vegvesen har ingen innvendinger mot utbyggingen. Reindriftsforvaltningen Troms ønsker å se planene for Synnøvjordelva og Mjeldeelva i sammenheng og mener at det må påregnes avbøtende tiltak dersom konsesjon gis. Kirsten og Ane Mikkola og Øystein Berntsen motsetter seg de fremlagte planene og mener at søknaden må avslås. Eimund Engenes som er grunneier i Mjeldeelva opplyser om at det ikke foreligger noen avtale om overføring av vann fra Mjeldeelvas nedbørfelt.

NVE legger vekt på at en ev. bygging av Synnøvjord kraftverk som omsøkt vil medføre svært store og omfattende inngrep i et landskap som i dag fremstår som tilnærmet urørt. Vi mener at en etablering av rørgate og anleggsvei i et meget krevende og synlig område vil gi betydelige terrenginngrep og at inngrepene ikke står i forhold til den kraftmengden som skal produseres. Vi viser i denne sammenheng til OED retningslinjer for små kraftverk hvor det henvises til at inngrep i sårbare høyfjellsområder bør unngås dersom mulighetene for avbøtende tiltak er begrenset. Den øvre delen av prosjektområdet til Synnøvjord kraftverk berører et slikt område og søker har vurdert en tunnelløsning til å bli for kostbar.

Vi mener at de positive virkningene gjennom økt kraftproduksjon og lokal verdiskapning ikke oppveier for de ulempene det planlagte tiltaket vil medføre for landskapet og landskapsopplevelsen i området. NVE mener at konsekvensene ved bygging av kraftverket vil være svært store, spesielt for landskapsverdier i området.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved tiltaket ikke overstiger ulempene for allmenne og private interesser. Ulempene står etter vårt syn ikke i forhold til kraftproduksjonen på ca. 6,7 GWh/år som kraftverket vil gi etter foreliggende planer eller øvrige positive effekter av en utbygging. Kravet i vannressursloven § 25 er dermed ikke oppfylt og konsesjon til Synnøvjord kraftverk kan ikke gis.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Egil Bertheussen, datert 27.5.2010:

”...

Egil Bertheussen ønsker å utnytte en del av fallet i Synnøvjordelva og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- å bygge Synnøvjord kraftverk, Tromsø kommune, Troms fylke
- overføring av delfelt på 0,65 km²

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Synnøvjord kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

Nødvendig opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning.

Det opplyses at grunneier og utbygger har fallrettigheter og øvrige rettigheter til å gjennomføre prosjektet.”

Hoveddata for det planlagte kraftverket er som følger:

”...

Synnøvjord kraftverk, hoveddata		
TILSIG		
Nedbørfelt	km ²	7,35
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	15,53
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	67,00
Middelvannføring	m ³ /s	0,49
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,08
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,17
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,07
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	275
Avløp	moh.	20
Lengde på berørt elvestrekning	m	750
Brutto fallhøyde	m	255
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,512
Slukeevne, maks	m ³ /s	1,20
Slukeevne, min	m ³ /s	0,06
Tilløpsrør, diameter	mm	700
Tilløpsrør, lengde	m	830
Installert effekt, maks	MW	2,23
Brukstid	timer	3005
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	2,1

Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	4,6
Produksjon, årlig middel	GWh	6,7

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	19,10
Utbyggingspris	kr/kWh	2,9

Synnøvjord kraftverk, Elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	2,6
Spennning	kV	0,69

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	2,6
Omsetning	kV/kV	0,69/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	km	0,10
Nominell spenning	kV	22
Luftlinje el. jordkabel		Luftlinje

”

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Fylkesmannen i Troms uttaler i brev av 20.9.2010:

”...

Vurdering av søknaden

Tiltaket slik det er beskrevet i søknaden vil utgjøre en minimal trussel for biologiske mangfold i området. Det er viktig å ta hensyn til at området fortsatt er relativt urørt med lite teknisk inngrep. Dette har ført til et relativt rikt fugleliv og gode muligheter for jakt av fugl og vilt, men det finnes ingen registrering av rødlistearter.

Det blir et ubetydelig tap av inngrepsfrie naturområder (INON) som gjør at omfanget av tiltaket klassifiseres til noe under middels negativt effekt.

Det er planlagt en overføring av et lite felt i sør til Synnøvjordvatn. Dette medfører tørrlegging av ca. 400 m bekk. Vi antar dette vil ha liten negativ effekt, men dette kan avklares nærmere ved sluttbefaringen.

Avbøtende tiltak

Utbygging av Synnøvjordelva vil føre til en mye lavere vannføring både på vinteren og sommeren. Minstevannføringen som er foreslått i søknaden tilsvarer alminnelig lavvannføring om sommeren. Det er ikke foreslått minstevannføring om vinteren. Det er nevnt i miljøvurderingen at en slik minstevannføring vil ha lite betydning for biologisk mangfold i området, og i løpet av perioder med lavvannføring er elva lite synlig. Det estetiske og landskapet vil bli bedre med en minstevannføring om sommeren, og man vil beholde en viss verdi for friluftsinteressene. Ved 0,4 m³/sek er elva fortsatt godt synlig. Vi antar at med en

halvering vil elva fortsatt være godt synlig. Det er derfor grunn til å heve minstevannføringen til 5-persentilen, dvs 0,17 m³/sek.

Miljøvernavdelingen er enig i at en endring i vannføring i elva har lite negativ effekt på biologisk mangfold. Fiskeregistreringer og topologi viser at elvestrekningen er lite egnet for fisk. Unntaket fra dette er kun den aller øverste strekningen av elva hvor det kan leve noe ørret. Vegetasjonsanalysen viser også at her finnes det en vanlig forekommende vegetasjonstype som inneholder få arter. Det er gjort en fullstendig registrering av karplanter i prosjektområder, og ingen påviste rødlistearter. Det var heller ingen lav eller moser av betydning i prosjektområdet.

På grunn av de positive effektene på landskapet mener vi minstevannføringen bør heves til 0,17 m³/sek.

Vannforskriften

I vannforskriftens § 4 står det at:

"Tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand, i samsvar med klassifiseringen i vedlegg V, og når det gjelder kjemisk tilstand også oppfylle kravene i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 17."

Per i dag er Synnøvejordelva karakterisert til å ha ingen risiko for ikke å oppnå miljømål i tråd med vannforskriften innen 2021. Bygging av et småkraftanlegg vil medføre at miljøtilstanden i elva blir redusert, sannsynligvis fra en "svært god" tilstand til "god" som definert i Veileder 01:2009 "Klassifisering av miljøtilstand i vann". En slik forringelse av miljøtilstand er tillatt under § 12 (ny aktivitet eller ny inngrep) dersom det skyldes ny bærekraftig aktivitet m.m.

Vi regner med at minstevannføringen vil hjelpe til å sikre oppnåelse av miljømål i elva innen 2021 i tråd med vannforskriften.

Naturmangfoldloven

Fylkesmannen i Troms vil påpeke at saken må nå også vurderes etter naturmangfoldlovens prinsipper. Vi ber dere ta utgangspunkt i naturmangfoldlovens formål (§ 1) som sier "Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur."

Ved all utøving av offentlig myndighet som gjelder natur, jf. naturmangfoldlovens § 7, skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn. I beslutningen skal det komme fram hvordan prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt under vurderingen av saken. Manglende vurdering etter disse prinsippene regnes som saksbehandlingsfeil, på lik linje med brudd på § 17 i forvaltningsloven "forvaltningsorganets utrednings- og informasjonsplikt".

Revegetering og håndtering av avfall

Dersom det er nødvendig med revegetering med såing, må stedegne frøblandinger nyttes.

Alt avfall er produksjonsavfall og skal være i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Dette betyr at alt avfall skal gjenbrukes, gjenvinnes eller leveres godkjent mottak. Deponering av avfall er ikke tillatt.

Konklusjon

Miljøvernavdelingen ser ingen grunn til å ikke anbefale bygging av småkraftanlegg på Synnøvejordelva i Tromsø kommune. Vi støtter forslag om den sommerminstevannføringen, som er diskutert i søknaden. Med revegetering av områder langs den planlagte anleggsveien, må stedege frøblandinger eignes."

Troms fylkeskommune uttaler i brev datert 25.10.2010:

" ...

Kulturetaten ved Troms fylkeskommune har befart de deler av tiltaksområdet som syntes mest interessante med tanke på funn av hittil ukjente automatisk fredete kulturminner. Det ble ved befaringen ikke påvist kulturminner eller kulturmiljø av verneverdig karakter. Vi har på bakgrunn av dette ingen merknader til høringen."

Statens vegvesen uttaler i brev datert 26.10.2010:

" ...

Statens vegvesen har ingen prinsipielle innvendinger mot byggingen av kraftverket vi forutsetter at det søkes om avkjørsel fra riksveg 862 til kraftstasjon. Søker bes om å ta kontakt med oss for søknadsskjema og videre arbeid med dette."

Kirsten og Arne Mikkola uttaler i brev datert 28.10.2010:

" ...

Vi eier Synnøvjordv. 432, Gnr. 175/58, der vi har fritidsbolig som vi benytter hele året. Videre eier vi deler av elva nedenfor det planlagte kraftverket.

Vi motsetter oss sterkt det planlagte kraftverket, og stiller oss undrende til at vi overhodet ikke er blitt informert om planene bortsett fra det som har vært tilgjengelig via media.

Beliggenhet

Boligen vår ligger 100 - 150 meter fra det planlagte kraftverket, og det sier seg selv at vi er skeptiske til å ha det som nabo. Vi frykter bl.a. støy fra anlegget. Høyspentledningene er lagt over vår eiendom og svært nær boligen, og vi frykter evt. økt stråling.

Som det fremgår av konsesjonssøknaden, vil kraftverket medføre betydelige inngrep i naturen. Dette er i seg selv meget beklagelig i et populært tur- og jaktterreng.

Vannføring

For oss som i de siste 18 år har oppholdt oss ved Synnøvjordelva i alle årstider, virker det merkelig at den kan danne grunnlag for et kraftverk. Vi registrerer at søknaden inneholder beregninger av vanntilførsel, men disse ser ut til å basere seg på målinger i andre deler av fylket.

Det vi har erfart, er at elva store deler av året nærmest er en sildrebekk, til og med om sommeren. Når det er flom, kan riktignok vannføringene være betydelig, men all den stund flomvann/overskuddsvann ikke kan magasineres, vil ikke dette føre til jevnere vannføring.

Kraftverkets lønnsomhet i lys av dette, er selvsagt ikke vårt anliggende, men det er etter vårt syn meningsløst å ødelegge naturen her når det økonomiske utbytte kanskje er marginalt.

I lys av dette bortfaller også de samfunnsmessige fordeler ved prosjektet.

I de årene vi har oppholdt oss på Synnøvjord, har vi ikke registrert noe som kan ligne på måling av vannforsyningen i elva, og i alle fall ikke en kontinuerlig, helårlig måling. Er det foretatt reelle målinger, - eller baserer konsesjonssøknaden for kraftverket seg på statistikker av nedbørsmålinger fra andre små elver, milevidt fra området?

Vannforsyning til fritidsbolig

Som nevnt i konsesjonssøknaden, får vi vann til fritidsboligen fra elva. Vi har et anlegg som gir oss stabilt helårsvann. I søknaden står det at vannkvaliteten vil være forringet i hvert fall i anleggsperioden. Vi er selvsagt bekymret for både vannkvalitet og vannforsyning.

Et ufravikelig krav for at konsesjon kan bli innvilget, er at det må foreligge garanti for at vannforsyningen til fritidsboligen vår er stabil og helårlig slik den er nå, både i anleggsperioden og ikke minst i ettertid. Vannkvaliteten skal ikke forringes.

Vi krever at den tekniske løsningen for dette må foreligge og være akseptert av oss før en evt. konsesjon blir gitt. Det er selvsagt at dette ikke må påføre oss økonomiske utlegg, eller få andre negative konsekvenser.

Vi forbeholder oss også retten til kompensasjon for eventuelle ulemper som måtte følge med en eventuell utbygging, og som vi ikke forutser nå.

Konklusjon

Etter vårt syn medfører et kraftverk ved Synnøvjordelva så mange negative sider at vi ber om at konsesjonen ikke innvilges."

Advokatfirmaet Østgård Wikasteen uttaler på vegne av Øystein Berntsen i brev datert 29.10.2010:

" ...

I. Innledning

Vi representerer Øystein Berntsen.

Berntsen eier eiendommen gnr. 175 bm. 3. Berntsen blir som grunneier direkte berørt av tiltaket det søkes konsesjon for som nevnt over, og tiltaket medfører også ulemper for hans private interesser som nabo til tiltaket.

Uttalelse i sakens anledning inngis med ovennevnte utgangspunkt. Uttalelse er innsendt innen fristen som av NVE er satt til 1. november 2010.

Innledningsvis bemerkes at det i søknaden er brukt ulike navn "om hverandre" på vassdragene, og at det ikke klart kommer frem hvor mange vassdrag som er berørt og hvordan disse er plassert i forhold til hverandre og kraftverket som ønskes oppført. Kraftverket ønskes plassert i Synnøvjordelva. Inntaksdammen til kraftverket er tenkt å være Nedre Synnøvjordvatn.

I tillegg er det forutsatt et tilleggfelt fra Store Synnøvjordvatn, som også er omtalt som "Synnøvjordvatn", og som i dag har naturlig utløp til Nedre Synnøvjordvatn.

II. Berørt grunneier - feil i søknad

Det følger av søknaden om konsesjon at grunneier Bertheussen, som også er utbygger, har alle nødvendige rettigheter for tiltaket. Det er oppgitt at Bertheussen alene er grunneier for berørt areal, og hva gjelder fallrettigheter knyttet til Synnøvjordelva. Det vises her blant annet til søknaden side 12 pkt. 2.6., "Eiendomsforhold" og vedlegg 7.

Dette er uriktige opplysninger. Vår klient er grunneier for areal i direkte tilknytning til tiltaket.

Eiendomsrett til Synnøvjordelva

Deler av vassdraget Synnøvjordelva renner gjennom eiendommen 175/3, og Berntsen har gjennom det fallrettigheter som hindrer en mulig utbygging i elva.

Det er ikke tvilsomt at Bertheussen har de nødvendige rettigheter til arealet hvor kraftverket er tenkt plassert, og også fallrettighetene for denne del av elva. Imidlertid får tiltaket konsekvens også for vassdraget på Berntsens eiendom.

Det følger av vannressursloven (heretter "vrI.") § 3 bokstav a at et vassdragstiltak i lovens forstand er anlegg og tiltak som "etter sin art er egnet til å påvirke vannføringen, vannstanden, vassdragets leie eller strømmens retning og hastighet".

Det følger videre av vrI. § 13 at norske vassdrag er undergitt privat eiendomsrett, og det heter i første pkt. at "vassdrag tilhører eieren av den grunn det dekker". Denne eiendomsretten omfatter fallrettighetene.

Av vrI. § 13,3. ledd heter det videre at grunneier kan motsette seg at andre "utøver rådighet" over vassdrag som tilhører ham.

Tiltaket som det søkes konsesjon om er ikke plassert på eiendom som tilhører Berntsen, og rammes ikke på dette grunnlag av ovennevnte bestemmelser.

Det følger imidlertid av søknadens kapittel 3, s. 16 underpunkt "Påvirkning og konsekvens" at tiltaket vil føre til redusert vannføring i elva. Dette punktet er underkommunisert i søknaden, men fremkommer likevel i behandlingen av konsekvenser av tiltaket på det biologiske mangfoldet.

Tiltak etter vrI. § 3 som fører til redusert vannføring i elva kan ikke gjennomføres uten at tiltakshaver utøver rådighet over vassdrag som tilhører Berntsen, jf. vrI. § 13.

Dette har også støtte i Rt. 1966 side 88, hvor Høyesterett uttaler at

"[. . .] det erkjennes at grunneiernes utnyttelse av fallrettighetene ved salg eller på annen måte er blitt umuliggjort ved anlegg av kraftverket, og det innrømmes at grunneierne har krav på særskilt erstatning for tap av fallmetrene i den utstrekning det på grunnlag av alminnelige rettsgrunnsetninger må antas at fallstrekningen på grunneiernes hånd hadde en omsetningsverdi som var større enn de erstatninger grunneierne har fått gjennom godtgjørelse for neddemmet grunn og for skade og ulempe som følge av oppdemningen".

I ovennevnte sak var tiltaket gjennomført uten tillatelse, og det var spørsmål om hvilken erstatning grunneierne av den grunn hadde krav på. Prinsippet blir imidlertid her det samme; egen utnyttelse av fallrettigheter blir umuliggjort av anleggelse av kraftverket som reduserer vannføring i vassdraget.

Berntsen har ikke samtykket til utbygging av kraftverket, det foreligger ingen privat avtale mellom grunneierne. Han ønsker heller ikke å samtykke til kraftverket.

Kraftverket kan derfor ikke gjennomføres slik det er omsøkt. Det må eventuelt gjennomføres en ekspropriasjon, hvilket det ikke er tatt høyde for i konsesjonssøknaden. Denne må derfor avvises, da søker ikke har de nødvendige rettigheter.

Eiendomsrett til Store Synnøvjordsvatn

I tillegg er Berntsen grunneier med rådighet over vassdraget "Store Synnøvjordvatn".

Det er i søknaden forutsatt at det skal bygges en 30 meter lang grøft mellom dette vannet og Nedre Synnøvjordvatn, som er inntaksdam for kraftverket. Det er per i dag et naturlig utløp fra Store Synnøvjordvatn til Nedre Synnøvjordvatn, som skal utvides.

Det øverste vann skal etter hva vi forstår av søknaden sikre vannforsyning i inntaksdammen. Det er videre foreslått at denne vannforsyningen mellom vannene skal legges i rør. Søker oppgir i søknaden at vannstanden i Nedre Synnøvjordvatn ikke vil synke som følge av tiltaket, men oppgir at vannstanden i Store Synnøvjordvatn vil synke, jf. kapittel 3 i søknaden, s.14-15.

Vår klient er grunneier i Store Synnøvjordvatn og gjennom nedtapping av Store Synnøvjordvatn krenkes hans eiendomsrett, hvilket han motsetter seg. Som nevnt over kan tiltaket da ikke gjennomføres, jf. vrl. § 13,3. ledd.

Slik vi leser søknaden er tilleggsforsyning av vann en forutsetning for kraftverket. Tiltaket kan derfor ikke gis konsesjon etter vrl. § 8, all den tid ikke alle berørte grunneiere samtykker i tiltaket slik det er utformet.

Også disse rettigheter må derfor evt. først eksproprieres før konsesjon kan gis.

Manglende/uriktige opplysninger - vrl. § 23

Det bemerkes avslutningsvis at prosessen i forkant av konsesjonssøknaden fremstår som uryddig. Berntsen er som grunneier ikke bedt om tillatelse for tiltak som tenkes gjennomført på vassdrag underlagt hans eiendomsrett.

Dette medfører også at vrl. § 23 ikke er oppfylt da søknaden ikke inneholder alle "nødvendige opplysninger" for at konsesjonsmyndighetene overhode kan foreta en helhetlig vurdering av søknaden og tiltakets fordeler og ulemper.

Søknaden må derfor avises på ovennevnte grunnlag, jf. vrl § 8, jf. § § 13 og 23.

III. Kriterier for konsesjon

Subsidiært, dersom NVE kommer til at tiltaket ikke stanses av Berntsens rettigheter som grunneier, skal konsesjonssøknad behandles etter vannressursloven kapittel 3.

Søknad om konsesjon etter vrl. § 8 skal vurderes etter kriterier som oppgitt i vrl. § 25. Det følger av denne at konsesjonen bare kan gis dersom "fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser".

Hva gjelder de allmenne interessene som blir berørt, er disse behandlet i søknaden. Jeg nøyer meg derfor med å vise til disse, men understreker Berntsen er uenig i konklusjonen. Når skader og ulemper måles opp mot fordelene ved tiltaket, mener Berntsen at det ikke er grunnlag for å innvilge konklusjon.

Det nevnes særskilt at det i det samme nedbørsfelt er søkt om konsesjon for ytterligere ett kraftverk. Dette er ikke nevnt i søknaden, men vil føre til at de belastninger som blir påført området forsterkes dersom begge kraftverk gis konsesjon.

Verre er det imidlertid at berørte private interesser ikke er vektlagt eller behandlet overhodet i søknaden. Det er uvisst hva dette skyldes, og også dette levner rom for tvil om hvorvidt søknaden inneholder de nødvendige opplysninger for konsesjonsmyndighetene til grundig å vurdere alle fordeler og ulemper ved tiltaket, jf. vrl. § 23.

De private interessene som skal vurderes kan være knyttet til både eksisterende utnytting av vassdraget og eventuell fremtidig utnytting, jf. Ot. prp. 39 (1998-1999).

Tiltaket det søkes konsesjon til å gjennomføre er innrømmet å ville redusere vannivået både i Store Synnøvjordvatn og i Synnøvjordelva.

For det første vil enhver mulig fremtidig utnytting fra Berntsens side være umulig etter gjennomføring av kraftverket. Også dersom man kommer til at tiltaket ikke hindres av hans eiendomsrett, vil et kraftverk frata han muligheten til å utnytte egne fallrettigheter. Det er derfor enten en så betydelig ulempe at det taler for at tiltaket ikke skal gis konsesjon eller et forhold som gjør han erstatningsberettiget i henhold til vrI. § 26 jf. § 47.

I tillegg medfører tiltaket at muligheten til å bruke Synnøvjordelva som drikkevann blir borte. Det er uklart for hvilken periode dette gjelder. I søknaden heter det på side 22 at "Det må forventes en noe dårligere vannkvalitet i anleggsperioden. I driftsfasen skal utbygger ordne med ny drikkevannsforsyning til de som blir berørt".

Dette må forstås som at det, så lenge vannkraftverket er i drift, vil være umulig å benytte dagens vannforsyning for de berørte husholdninger. Dette er en betydelig ulempe for Berntsen, og det er ikke klart på hvilken måte ny drikkevannsforsyning skal sikres.

Når det fremkommer at det må påregnes dårligere drikkevannskvalitet i anleggsperioden utan at dette skal avdempes av utbygger overhodet, taler dette sterkt for at det ikke skal gis konsesjon til kraftverket. I fremdriftsplanen er anleggsfasen oppgitt å skulle vare i nærmere 1 1/2 år. Tilgang til drikkevann av god kvalitet er et gode, og å bli fratatt det for en så lang periode er en tilsvarende stor ulempe.

Det ovennevnte, samt de store inngrep i et naturområde som ellers må anses uberørt medfører så store ulemper for Berntsen som nærmeste nabo at tiltakets fordeler ikke overstiger dem. Det er derfor ikke grunnlag for å gi konsesjon etter vrI. § 25.

Dette synet styrkes i at det er nærmeste nabo som har innsigelser mot det omsøkte tiltak, og at ulempene rammer ham på hans eiendom eller i direkte tilknytning til denne. At dette skal vektlegges følger også av forarbeidene til vrI. § 5.

Samlet sett fører ikke tiltaket med seg flere fordeler enn ulemper som rammer private og allmenne interesser, og konsesjon kan derfor ikke gis, jf. vrI. § 25.

IV. Avslutning - oppsummering

Søknad om konsesjon for kraftverk i Synnøvjordelva må avslås. Søker har ikke de nødvendige rettigheter for tiltaket, og grunneier til berørte vassdrag motsetter seg tiltak.

Søknaden er heller ikke tilstrekkelig opplyst og innfrir ikke krav etter vrI. § 23. Det er ikke tilstrekkelig grunn lag for konsesjonsmyndighetene å gi tillatelse til omsøkte tiltak.

Kraftverket som er tenkt oppført i Synnøvjordelva fører med seg så mange ulemper om rammer allmenne og private interesser at de overgår de positive følgene av eventuell utbygging. Kriteriene for å gi konsesjon etter vrI. § 25 er ikke innfridd."

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev av 04.07.2011 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

"...

1. Merknader

1.1 Uttalelse fra Øystein Berntsen v/ advokat Hallvard Østgård

Øystein Berntsen innga 29. oktober 2010 uttalelse i saken via sin advokat Hallvard Østgård. Berntsen retter flere innsigelser mot utbygging av kraftverket.

a) Uklarheter omkring berørte vassdrag

I innledningen til sin uttalelse hevder Berntsen at det i søknaden er brukt ulike navn "om hverandre" på vassdragene, at det ikke klart fremkommer hvor mange vassdrag som er berørt, samt plasseringen av disse og kraftverket, se punkt I.

Konsesjonssøknaden med vedlagte kart angir en helt presis beskrivelse av vassdrag, plasseringen av kraftverket, inntaksdam og nedbørsfelt. Påstanden er således grunnløs, og avvises dermed.

b) Berørt grunneier – feil i søknad

Berntsen påstår videre i punkt II at han er grunneier for areal i direkte tilknytning til tiltaket.

Som kjent er det eiendomsretten og rettigheten til fallet fra og med inntaksdammen til og med kraftstasjonen som har betydning for retten til å utnytte fallet. Eiere lengre opp og lengre ned i vassdraget har ingen rettigheter, og det kreves intet samtykke fra disse i forbindelse med kraftutbyggingen. Som naboer har de naturligvis interesse og behov for informasjon, og rett til å uttale seg om konsekvenser av tiltaket. Det kan i den forbindelse opplyses at Berntsen har fått muntlig informasjon om planene. Berntsens påstand om at han er berørt grunneier medfører ikke riktighet, og avvises.

c) Eiendomsrett til Synnøvjordelva

I uttalelsen hevder Berntsen at vassdraget Synnøvjordelva renner gjennom eiendommen 175/ 3, og at han dermed har fallrettigheter som hindrer en mulig utbygging i elven, se punkt II.

Denne påstanden tilbakevises da den ikke medfører riktighet. Fallrett nedenfor den planlagte kraftstasjonen, der elva vil være som før, eller eventuell fallrett ovenfor inntaksdammen, gir som kjent ingen generelle innsigelsesmuligheter. Det er ingen tvil om at undertegnede søker har full eiendomsrett og alle fallretter fra og med inntaket til og med kraftstasjonen. Anførselen om at tiltaket "vil føre til redusert vannføring i elva" gjelder naturligvis kun på strekningen mellom inntak og kraftstasjon, der Berntsen ikke er berørt. Påstanden om at eventuell ekspropriasjon må til for å gjennomføre tiltaket er feilaktig. Berntsen viser også til dom fra Høyesterett, Rt. 1966 side 88, men saken gjelder grunneieres fallrettigheter som berøres av anleggelse av kraftverk på deres grunn. I foreliggende sak berører ikke det planlagte kraftverket Berntsens eventuelle fallrettigheter, da han ikke har rettigheter fra inntak til og med kraftstasjonen. Eventuelle fallrettigheter fra kraftstasjonen og over Berntsens eiendom berøres ikke av tiltaket.

På bakgrunn av ovennevnte anses Berntsens påstander som grunnløse, og avvises dermed.

d) Eiendomsrett til Store Synnøvjordvatn

Berntsen uttaler at han er grunneier med rådighet over vassdraget Stor Synnøvjordvatn, se fortsatt punkt II. Anførslene som blir fremsatt under dette avsnittet ser ut til å relatere seg til det omsøktetilleggsfeltet.

Dette tilleggsfeltet blir inkludert i nedbørfeltet gjennom håndgraving av en grøft. Berntsen har ingen eiendomsrett i tilleggsfeltet eller i området for planlagt grøft. Tilleggsfeltet vil øke produksjonen noe, og styrke totalprosjektet. Likevel anses ikke denne delen av søknaden som sentral, da det viktigste er produksjonen på grunnlag av hovednedbørsfeltet.

Berntsen anfører videre i uttalelsen en rekke innsigelser som antas bygger på misforståelser. I et forsøk på klargjøring kan først nevnes at Store Synnøvjordvatn ikke er en del av kraftutbyggingsprosjektet, og skal ikke reguleres eller på annen måte være en del av kraftverkutbyggingen. Dette framgår klart av konsesjonssøknaden.

Videre ønsker undertegnede å opplyse om at utløpet av Store Synnøvjordvatn ved noen tilfeller har frosset igjen. Dette har ført til oppbygging av en isdemning ved utløpet, og når demningen har bristet har dette ført til skader på vassdraget nedstrøms. Nye tilsvarende situasjoner, uavhengig av utbygging av kraftverket, utgjør en risiko for hus, hytter og hovedvei til Sommarøy/ Brensholmen ved utløpet av vassdraget. Undertegnede, som også er grunneier ved utløpet av Store Synnøvjordvatn, ønsker å bidra til å redusere denne risikoen for all berørt bebyggelse. Av den grunn har man tatt med legging av en 30 meter lang rørledning fra vannet og forbi området som normalt fryser igjen. Målsettingen er å sikre en kapasitet på ledningen som hindrer oppbygging av store vannmengder innesperret av en isdemning. Løsningen forutsettes tilpasset de krav NVE stiller med nødvendig teknisk dokumentasjon.

På bakgrunn av ovennevnte må Berntsens påstander knyttet til dette punkt avvises.

e) Manglende/ uriktige opplysninger – vrl. § 23

I uttalelsens punkt II hevder også Berntsen at han som grunneier ikke er bedt om tillatelse for tiltak som planlegges gjennomført på vassdrag underlagt hans eiendomsrett, og at søknaden av den grunn må avvises, jf. vrl. § 8, jf. §§ 13 og 23.

Påstanden anses som grunnløs på bakgrunn av foregående redegjørelser, og avvises.

f) Kriterier for konsesjon

I uttalelsens punkt III hevder Berntsen at tiltaket samlet sett ikke fører med seg flere fordeler enn ulemper som rammer private og allmenne interesser, og at konsesjon derfor ikke kan gis, jf. vrl. § 25.

NVE skal ved konsesjonsbehandlingen først og fremst veie allmenne negative konsekvenser opp mot fordelene ved den økte produksjonen av fornybar energi. Påvirkningen på allmenne interesser er grundig omtalt i konsesjonssøknaden med vedlegg.

I forhold til ulemper for private interesser hevder Berntsen at kraftverkplanene vil frata han muligheten til å utnytte egne fallrettigheter. Dette medfører ikke riktighet, og viser i den sammenheng til redegjørelsene om de faktiske forhold og Berntsens rettigheter ovenfor. Per i dag har Berntsen en svært begrenset fallrettighet i elva, og denne rettigheten vil være helt uberørt av det planlagte kraftverket.

De private interessene i området vil først og fremst bli berørt i forhold til drikkevannskilden, som er et relevant og viktig moment. I høringsuttalelsen påstas det at "private interesser ikke er vektlagt eller behandlet overhodet i søknaden", men dette er ikke korrekt.

Drikkevannsforsyningen for undertegnede faste nabo og hyttenabo blir ytterligere kommentert nedenfor, men ønsker å få utdype dette nærmere.

Undertegnede søker er i samme situasjon som de to øvrige naboene når det gjelder drikkevannsforsyningen. Den planlagte løsningen for drikkevannsforsyningen er et nytt og betre drikkevannsanlegg fra elva, som vil forsyne både undertegnede og de to naboene, og som er meir stabilt enn hva det er per i dag. Dette vil naturligvis opparbeides kostnadsfritt for naboene. Naboene har i dag et noe provisorisk opplegg i slange, som formelt sett ikke er fullt ut sikret avtalemessig. Det nye anlegget er ikke detaljprosjektert ennå, men vil som nevnt bedre vannforsyningen til all tre husstandene.

Anførselen om dårligere drikkevannskvalitet i byggeperioden må ikke tillegges avgjørende vekt. Påvirkning av drikkevannskvaliteten er konkret knyttet til arbeid med vanninntaket, og dette arbeidet vil kun pågå i en svært begrenset periode i anleggsperioden. Dessuten er det tale om arbeid ca. 800 meter ovenfor dagens drikkevannsinntak, og en kan dermed regne med betydelig selvrensing av vannet før det når inntaket. Undertegnede vil på samme måte som naboene rammes av eventuelle kvalitetsproblemer, og skulle kvaliteten bli uakseptabel i denne korte perioden vil undertegnede sørge for alternativ vannforsyning til samtlige som berøres av byggetiltaket, og dette vil naturligvis tilbys vederlagsfritt.

1.2 Uttalelse fra Arne Mikkola og Kirsten Mikkola.

I brev av 28. oktober 2010 uttaler Arne og Kirsten Mikkola seg om konsesjonssøknaden.

Synspunktene om negative virkninger for friluftsliv og jakt og om hydrologiske forhold er subjektive oppfatninger som det ikke er nødvendig å kommentere ytterligere her.

Anmerkningen om økt stråling medfører ikke riktighet. Nettilknytningen til kraftverket er planlagt i jordkabel, og skal ikke påvirke stråling fra eksisterende høyspentlinje over hytteeiendommen.

Punktet om støy er det derimot grunn til å ta alvorlig. Undertegnede ønsker naturligvis minst mulig støy fra anlegget, og vil gjennomføre støydempende tiltak i forbindelse med utbyggingen. Med den aktuelle avstanden til hytta, mener undertegnede bestemt at støy ikke vil bli noe problem.

Når det gjelder det viktige punktet som omhandler vannforsyning vises det til det som er uttalt under kommentaren til høringsuttalelsen fra Øystein Berntsen.

1.3 Uttalelse fra Fylkesmannen i Troms

Fylkesmannen i Troms avgir i brev av 29. september 2010 sin uttalelse i forbindelse med utbyggingen.

I uttalelsen drøftes nivå på slipping av minstevannføring. Her nevnes ønske om økt slipping om sommeren fra alminnelig lavvannføring på 0,08 m³/s til 5-percentilen som tilsvarer 0,17 m³/s. Forslaget begrunnes i positive effekter på landskapet.

Undertegnede ønsker i denne sammenhengen å anføre at Synnøvjordelva normalt er svært lite synlig uten ved større vannføringer. Økning fra 0,08 m³/s til 0,17 m³/s antas derfor å ha liten effekt på landskapsinntrykket. Dersom en slik økning vurderes av konsesjonsmyndighetene bes om adgang til å komme med konkret bildedokumentasjon sommeren 2011, eller eventuelt senere dersom så lave vannføringer som her nevnes ikke oppstår i løpet av sommeren 2011. Dette for endelig å kunne fastsette slipping av minstevannføring på et tilstrekkelig grunnlag.

1.4 Uttalelse fra Statens vegvesen

I sitt brev av 26. oktober 2010 uttaler Statens vegvesen at de ikke har noen prinsipielle innvendingar mot byggingen av kraftverket.

1.5 Uttalelse fra Troms fylkeskommune

Troms fylkeskommune uttaler i sitt brev av 25. oktober 2010 at de har ingen merknader til høringen.

1.6 Øvrige uttalelser

NVE har opplyst per e-post at det ikke foreligger noen uttalelse fra Tromsø kommune eller Ishavskysten friluftsråd. Begge har oversittet uttalelsesfristene som var satt av NVE.

[...]"

Høringsuttalelser etter NVEs sluttbefaring

I forbindelse med NVEs sluttbefaring av de omsøkte planene så kom det inn noen kommentarer i etterkant av denne:

Norconsult v/ Yngve Johansen kommenterte bygging av terskel i utløpet av Nedre Synnøvjordvann i e-post datert 29. 9.2011:

"...

På vegne av utbygger Egil Berheussen bekreftes at det vil bli etablert en terskel på 10-20 cm i utløpet av nedre Synnøvjordvann for å sikre at eksisterende vannspeil/vannivå opprettholdes etter kraftverket er etablert. Terskelen vil bli søkt etablert slik at den ser ut som en naturlig del av utløpet slik det er i dag dvs tildekket med stedlige masser.

For øvrig vises til drøftelser vedrørende isproblem i vassdraget. Her vises til brev datert 25.02.1999 frå NVE, Region Nord ref 9900793-1 og arkiv 911-426/197.5 "

Reindriftsforvaltningen Troms har levert følgende kommentarer etter sluttbefaringen, datert 28.9.2011:

"...

Reindriftsagronomens kommentarer:

Planområdet berører ikke flyttlei, men berører sannsynligvis trekkleier, men ikke på en slik måte at områder gjøres utilgjengelig for trekk.

Planene er ikke behandlet i områdestyret, da distriktet ikke har gått imot planene. Det har heller ikke reindriftsagronomen gjort. Det varsles derfor ikke innsigelse til planene slik søknaden fremstår i dag. En evt. utvidelse må opp til ny vurdering av både distrikt, reindriftsagronom og evt. områdestyret.

Planene ses i sammenheng med planene for Mjeldeelva kraftverk, da disse planene delvis deler nedslagsfelt og det mellom disse planene fins ett oppsamlingsområde for rein, og dermed også flyttlei, som iht reindriftsloven er forbudt å sperre. Det betyr at eventuelle tiltak mellom disse to kraftverkene, også nevnte planer om rør fra det øvre vannet til det nedre vannet, ikke kan godtas.

Anleggsperioden vil medføre negative konsekvenser for reindriftnæringen, og det må påregnes avbøtende tiltak for denne perioden. Bl.a. at det blir redusert aktivitet over skoggrensen i kalvings og brunstperiodene (apr-mai og sept-okt). Anleggsveien skal være stengt for allmenn

motorisert ferdsel, og en skogsbilvei slik det ble nevnt på befaringen, forutsettes behandlet etter gjeldende lover og regler. Reindriftsagronomen vil komme tilbake med en evt. uttalelse om skogsbilvei skulle dette bli aktuelt, men vil kort nevne at man generelt er skeptisk til å tillate permanente veier som jevnlig kan brukes til andre behov enn kraftverkets behov. Dette vil åpne nye områder for en helt annen type tilgjengelighet enn en tursti.

Driftsperioden vil ikke medføre store negative konsekvenser for reindriften, forutsatt at røret forblir nedgravd og at området får fred til å revegeteres.

Planene for kraftstasjon er nede i bebyggelsen og påvirker dermed ikke reindriften.

Reindriftsagronomen stiller også spørsmåltegn om det samfunnsmessige behovet for en utbygging på nåværende tidspunkt."

Eimund Engenes sendt inn følgende kommentar på e-post, datert 23.10.2011:

"I konsesjonssøknaden for Synnøvjord kraftverk er det lagt til grunn en overføring av vann som har sitt naturlige avløp i Mjeldeelva. Jeg vil med dette opplyse at det ikke foreligger noen avtale mellom utbyggerne av Mjeldeelva kraftverk, og utbyggerne av Synnøvjord kraftverk om overføring av dette vannet."

Tromsø kommune Byutvikling sendte inn en uttalelse etter sluttbefaring, datert 18.1.2012:

"...

Det vises til befaring og møte den 27. september 2011 i forbindelse med ovennevnte søknad om konsesjon. Omsøkte kraftverk er lokalisert ved Synnøvjordet i tilknytning til Kattfjorden på Kvaløya. Innledningsvis konstateres at omsøkt utbygging, med etablering av inntak, ny rørgate og anleggsveg, samt kraftstasjon og utløp ikke samsvarer med ny arealdel til kommuneplan for Tromsø, slik den ble vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn av kommunestyret den 28. september 2011. Det aktuelle området er lagt ut som landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområde, og det er videre lagt inn bestemmelser om byggeforbud langs selve vannstrengen.

A. SØKNADEN I ET OVERORDNET PERSPEKTIV.

Synnøvjordelva ligger på Kvaløya og renner ut i Kattfjorden. Avstanden til Tromsø sentrum er omlag 35 km. Elvas influensområde framstår som relativt urørt, og med få teknisk inngrep på strekningen ovenfor planlagt lokalisering av kraftstasjon og fylkesveg 862. Slik sett er Synnøvjordelva i samme tilstand som mange andre vassdrag i Tromsø kommune hvor det er søkt om konsesjon. Tromsø kommune har tidligere bedt om at avgjørelsen av konsesjonsspørsmålet finner sted etter at det foreligger en samlet vurdering og plan, som en temaplan (kommunedelplan) etter plan- og bygningslovens bestemmelser. Vi kan ikke se at NVE har svart på denne anmodningen, så vi vil igjen peke på at Tromsø kommune anser det som både nødvendig og hensiktsmessig å utsette behandlingen av konsesjonssøknadene som foreligger inntil det foreligger en temaplan med en sammenlignende vurdering av de aktuelle utbyggingsprosjekter. Videre vises til søknad om konsesjon for utbygging av småkraftverk i Mjeldeelva, som vil bli berørt av en eventuell overføring til Synnøvjordelva av avrenning som i dag sokner til Mjeldeelva.

B. SYNNOVJORDELVA — VURDERING AV UTBYGGINGEN OG UTREDNINGSMATERIALET

Det er planlagt å utnytte et fall på 255 m, med inntak på kote 275 og kraftstasjon og utløp på kote 20. Planlagt installert effekt er 2,2 MW og årlig energiproduksjon er beregnet til 6,7 GWh. Planlagt rørgate er 830 meter lang, mens lengden på midlertidig anleggsveg er beregnet til

1140 m. Avviket fra rørgatas lengde henger sammen med det bratte terrenget, gjennomsnittlig fall langs rørgata er omlag 1:3.

Landskap.

Selve vannstrengen og den dype, men ganske vide kløfta elva renner i de øvre partiene (over skoggrensa) er et spennende landskapselernent med bratte stryk og små fosser. Den til dels dype kløfta medfører imidlertid at vannfallet i seg selv ikke er et dominerende element.

Et annet særtrekk ved elva er partiet der den stilleflytende elva stuper ned i kløfta nedover mot fjorden, og er langt fra stilleflytende. Dette partiet er eksponert i og med at det befinner seg over skoggrensa og danner overgangen mellom landskapsrommene; ha ned mot fjorden og fjorden (vannfla) og Synnøvjordvatnet med Mjeldskaret. Kraftig reduksjon i vannføring vil være det vesentligste varige virkningen av utbyggingen. Men også framføring av rørgate og anleggsveg vil føre til store terrenginngrep. På strekningen over skoggrensa vil inngrep være godt synlig. En savner spesielt en utredning og drøfling av ulike måter anlegget kan utføres på i tilknytning til inntaket. Området i overgangen mellom den bratte lia og dalen (Mjeldskaret) synes grunnlendt i og med rabbene som stikker opp i dagen. Boring av tunnel som alternativ vannveg bør derfor utredes mer enn det som synes å ha vært gjort. Også en vurdering av mulige framgangsmåter for å bygge den øvre del av anlegget vegløst hører med i en slik sammenheng. Det synes ikke som om økningen i kostnader som boring vil innebære er så stor at de totale utbyggingskostnadene blir av en størrelsesorden som gjør utbyggingen uinteressant samfunnsøkonomisk (en økning ra 2,90 kr/KWh til kr 3,20 kr/KWh). Men dette må det eventuelt redegjøres nærmere for. Som bakgrunn for våre merknader her vises det til at området som helhet framstår som et intakt naturområde, særlig ved inntaket, selv om dette ikke kan sies å være et villmarkspreget området ut fra den omforente definisjonen gitt ifbm. INON-status. Her bør det etter vårt skjønn legges vekt på at befinner man seg ved Nedre Synnøvjordvatnet opplever man et intakt naturområde, og mindre vekt på at det er under 5 km til nærmeste inngrep. Avveiningen mellom hensynet til minimering av terrenginngrep og kostnader må skje i forkant av konsesjonsspørsmålet er avgjort, og basere seg på dokumentasjon av terrenginngrep/berørt markflate og eksponeringen av dette, samt kostnadsberegninger.

Friluftsliv.

Området er ikke et typisk utfartsområde, men det er en sti som går langsetter elva (på østsiden) gir god mulighet for opplevelse av vassdraget for de som er «stødig på foten». Friluftsliv er knyttet til fiske og jakt. Utbyggingen vil føre til en viss forringelse av landskapsbildet og opplevelseskvaliteter, og en vil da særlig framheve området ved det planlagte inntaket som sårbart. Det grunnlendte og skogløse terrenget er et mindre gunstig utgangspunkt for revegetering enn nedre deler av anleggsområdet.

Reindrift.

Området rundt Synnøvjordvatnet nyttes som sommerbeite og som oppsamlingsplass. Lia ned mot fjorden er vårbeite. Utbyggingen vil påvirke reindriftnæringen negativt, men effekten kan reduseres om kritiske deler av anleggsarbeidene stilles i bero til reinene har forlatt området. Samarbeid med utøvere framheves som viktig for å lykkes med dette. Tromsø kommune har ikke vesentlige merknader til en slik framgangsmåte.

Flora og fauna.

Bjørke- og blandingsskogen dominerer i området, og er typisk for hele regionen. Vegetasjonen er relativt artsfattig i dette området i og med berggrunnen, og at områdets eksponering mot

nord. Rundt Synnøvjordvatnet er det fjellvegetasjon. Det er ikke kjent spesielle forekomster i prosjektområdet.

Vannkvalitet. Vannforsynings- og resipientinteresser.

Det vises til vår merknad til søknad om konsesjon for utbygging av Mjeldeelva og om vår anbefaling om at dagens avrenningsforhold videreføres, og ikke endres slik det er søkt om. Håndgraving av grøft for å overføre vann som i dag sokner til Mjeldeelva, er i og for seg et lite inngrep, men vil altså skje i et område som er å betrakte som urørt. Ut fra et hensyn om å ivareta områdets autenticitet ber en om at overføring av vann ikke skjer som omsøkt. Det vises også til utredningsmaterialets betraktning om at det her er tale om «et utpreget naturlandskap uten påvirkning av menneskelig aktivitet» (gjelder område ved nedre Synnøvjordvatnet).

For øvrig har Tromsø kommune ikke merknader til det framlagte utredningsmaterialet, slik at vi kan slutte oss til konklusjonene vedrørende

- *Kulturminner*
- *Landbruk*
- *Fisk og ferksvannsfauna (Det forutsettes da en utbygging iht. alternativ I hvor lille Synnøvjordvatn nyttes som inntaksdam og eventuelt senkes med inntil 1 m)*

C. DETALJPLAN FOR MILJØ OG LANDSKAP

En eventuell konsesjon vil ha som vilkår at det utarbeides en detaljplan for miljø og landskap. Denne vil danne grunnlag for Troms kommunes behandling av en eventuell søknad om dispensasjon. Følgende forhold anses som sentrale i den forbindelse:

- *Området er brattlendt og framføring av anleggsveg og rørgate vil medføre terrenginngrep i form av skjæring og fylling. En ber om at det legges stor vekt på å samordne trase for rørgate og anleggsveg mest mulig, herunder om rørgate kan legges i vegtrase. Dette må vurderes opp mot den fare for ras og erosjon som er tilstede, men siktemålet må være å minimere berørt markflate i størst mulig grad. Andre måter å få fram materialer til utbygging må også vurderes (kabel/vinsj).*
- *Valg av metode for framføring av vannveg/rørgate har betydning for terrenginngrep. Boring vil redusere behovet for graving, men samtidig vil deponering av tunnelmasser medføre inngrep. Håndtering av alle gravemasser og tunnelmasser må klargjøres.*
- *Organisk materiale/humus å sorteres ut og tas vare på i forbindelse med anleggsarbeidene med henblikk på at de skal nyttes som nytt markdekke i forbindelse med avslutning av anleggsarbeidene.*
- *Støyforhold ved kraftstasjon, spesielt forhold til fritidsboligen på andre siden av elva.”*

Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse

I forbindelse med sluttbehandlingen av søknaden om bygging av Synnøvjord kraftverk ba NVE tiltakshaver om en nærmere vurdering av boring/tunnel i den øvre delen av vannveien. Søker har kommentert dette og de uttalelsene som kom etter befarings i e-post m/ vedlegg datert 31.1.2012:

” ...

Vedlagte notat kommenterer problemstillingen knyttet til delfeltet som er søkt overført og løsninger og kostnader for alternativ med tunnel/boring i øvre del av vannveien - se notatet.

Tromsø kommune har i tillegg tatt opp en rekke problemstillinger knyttet til utforming og gjennomføring. Dette er i hovedsak problemstillinger som inngår i detaljplanen, og dette forutsettes avklart og utdypet i denne planfasen med NVE som myndighet og Tromsø kommune som høringsinstans. Det kan i tillegg bemerkes at uttalelsene fra Tromsø kommune på flere punkter ikke er i tråd med de faglige vurderinger som er utført i konsesjonssøknaden.

Avslutningsvis kan det opplyses at Reinbeitedistrikt 14 Kvaløya (Per Kitty tlf 48199143) i Tromsø kommune har ytret ønske om enkel veiatkomst opp til Synnøvjordvannet for tilsyn og oppfølging av reinflokken som holder til her deler av året. Tilsvarende ønsker grunneierlaget i området enkel veiatkomst for kultivering av de øvre Synnøvjordvannene (kontaktperson leder Tore Norøy tlf 95911001). Forutsatt at det blir gitt konsesjon for Synnøvjord kraftverk vil det bli søkt om å beholde anleggsveien for vannveien og opp til inntaket som atkomst for grunneierlaget, Reinbeitedistrikt 14 i Troms og som atkomst til kontroll og drift av inntaket til kraftverket. En slik atkomstvei vil også forenkle oppfølgingen og dokumentasjonen av at konsesjonsvilkårene for inntaket overholdes (krav om stabilt vannspeil)."

Vi siterer videre fra notat skrevet av Norconsult:

"...

2 Delfelt søkt overført

Delfeltet som er angitt i konsesjonssøknaden er trolig et komplisert juridisk areal. Dette fordi området har avrenning både mot Synnøvjordelva og Mjeldeelva. Søker for Synnøvjord kraftverk var ikke kjent med at det var aktuelt å bygge småkraftverk i Mjeldeelva og søkte derfor om overføring av vannet fra dette feltet selv om deler av vannet fra feltet allerede føres inn i nedslagsfeltet til Synnøvjordelva.

Hovedproblemet i dag er at ingen av utbyggerne kan regne hele feltet inn i sin produksjon ved lønnsomhetsberegningene og fordelingen mellom feltene kan endres over tid da flom etc kan påvirke løpene. For øyeblikket er det større en del av vannet som ledes til Mjeldeelva enn hva som tilføres Synnøvjordelva jfr bilde fra Norgei3d.

Forutsatt at både Mjeldeelva og Synnøvjordelva får konsesjon forutsettes dagens situasjon lagt til grunn dvs en uklar fordeling av vannmengden mellom de 2 elvene. Hovedproblemet med dette vil være vurderingen av lønnsomheten for de 2 prosjektene.

[...]

3 Tunnel – boring i øvre del av vannveien

Innledning

Både NVE og Tromsø kommune har bedt om en nærmere vurdering av tunnel eller boring i den øvre del av vannveien hvor denne ligger over tregrensen hvor inngrepene i anleggsfasen vil være mer synlige. I konsesjonssøknaden er tilleggskostnader for tunnel antydnet på generelt grunnlag uten at tekniske løsninger er tegnet opp og vurdert.

Løsning med tunnel/boring

[...]

Forslag til løsning

Området hvor det er aktuelt med tunnel – boring har noe ugunstig topografi da det er noenlunde jevnt fall på terrenget. Det er ikke problem å finne et greit påhugg for tunnelen, men det jevne fallet på terrenget gjør at mer eller mindre hele borhullet må fores med rør dersom

boring velges. Tilsvarende må det legges rør et godt stykke innover i tunnelen før tilstrekkelig fjelloverdekning oppnås til å bruke tunnelen til vannvei.

Det er valgt en løsning med tunnel med maksimal stigning for enkel drift og boring av sjakt ned fra inntaket til tunnelen. Kartutsnittet nedenfor viser plassering av tunnel og sjakt.

[...]

Kostnader løsning med boring eller tunnel

Basert på Kostnadsgrunnlaget for små vannkraftanlegg fra NVE 2010 er det satt opp budsjett for løsningen med boring og sjakt. Det er i tillegg trukket ut kostnadene for nedgrav rør og vei på strekningen hvor det etableres tunnel og sjakt. I kostnadssammenstillingen er det også tatt med et tillegg for etablering av inntak og inntaksledning veiløst. Erfaringene viser at disse tilleggskostnadene er betydelig når alt må løftes opp med helikopter.

[...]

Konsekvenser for totale utbyggingskostnader

Konsesjonssøknaden for Synnøvjordelv er basert på kostnadsgrunnlag pr 1.1 2007. I tabellen nedenfor er kostnadene oppdatert til 2012 med et generelt tillegg på 30 % prisstigning. I tillegg er vist konsekvenser av at delfeltet utgår (usikkert bidrag) og eventuell boring.

Beskrivelse	Prisnivå	Produksjon	Kostnad	Kr/kWh
Søknad	2007	6,7	19,1	2,85
Søknad	2012	6,7	24,8	3,71
Søknad minus delfelt	2012	6	24,8	4,14
Tunnelalt.	2012	6,7	32,4	4,84
Tunnelalt. minus delfelt	2012	6	32,4	5,41

Tabellen og kostnadsvurderingene indikerer det erfaringene fra en rekke prosjekter har vist tidligere. Generelt øker kostnadene vesentlig med boring/tunnel. Kort oppsummert kan det konkluderes med at alternativet med boring/tunnel gjør at prosjektet mest sannsynlig ikke lar seg realisere.

Normalt må prosjekter ha en produksjon fra 10 GWh eller høyere før de er gjennomførbare med tunnel/boring."

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Tiltakshaver for Synnøvjord Kraftverk AS er grunneier Egil Bertheussen. Synnøvjord Kraftverk AS er et selskap under stiftelse.

Om søknaden

Egil Bertheussen søker etter vannressursloven § 8 om tillatelse til å bygge Synnøvjord kraftverk med tilhørende anlegg, og om å få overføre 0,65 km² av nabofeltet. Videre søkes det om tillatelse etter energiloven til å bygge og drifte Synnøvjord kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kabler.

Søker ønsker å utnytte et fall på 255 m mellom inntak på kote 275 og utløp på kote 20. Kraftverket er planlagt med installert effekt på 2,23 MW og vil få en midlere årlig produksjon på 6,7 GWh.

Byggingen av Synnøvjord kraftverk krever konsesjon etter vannressursloven § 8. Konsesjon kan bare gis hvis fordelene med tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser i vassdraget eller nedbørfeltet, jf. § 25.

Beskrivelse av området

Synnøvjordelva ligger på Kvaløya i Tromsø kommune i Troms fylke. Den har sitt utspring i Synnøvjordvatnet og har utløp i Nordfjorden. Den aktuelle utbyggingsstrekningen i Synnøvjordelva er ca. 750 m lang, og strekker seg fra inntak i Nedre Synnøvjordvatnet på kote 275 og ned til planlagt kraftstasjon på kote 20. I de øverste 50 m har Synnøvjordelva lite fall og renner rolig. Det resterende strekket av elva har mer fall og renner i en ganske bred kløft med en del mindre fosser.

Inntak på kote 275 gir et nedbørfelt på 6,7 km², i tillegg søkes det om overføring av 0,65 km² fra nabofeltet, som gir et totalt nedbørfelt på 7,35 km². Feltet har en snaufjellandel på 90 % og en effektiv sjøprosent på 8,9.

Det er ikke registrert rødlistearter i influensområdet og det er ikke registrert noen verdifulle naturtyper som berøres av tiltaket. Inngrepet vil medføre bortfall av inngrepsfrie områder. 1 km² inngrepsfrie områder vil omklassifiseres til inngrepsnære, og 1,5 km² vil få endret status fra sone 1 til sone 2.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Ved Synnøvjorda er det vei og bebyggelse. Elva krysses helt nederst i vassdraget av riksvei 862. Ca. 100 m oppstrøms utløpet i fjorden like ovenfor riksveien krysses elva av en 22 kV kraftlinje. Det er noe bebyggelse like ovenfor og nedenfor veien ved utløpet av vassdraget.

Det er blitt hogd bjørk langs elva og i nedre del av lia er det plantet en del gran. Langs nordøstsiden av Synnøvjordelva går det en sti opp til Nedre Synnøvjordvatn. Ut over dette er det få inngrep oppstrøms for kraftstasjonen og området fremstår som urørt.

Teknisk plan

Overføringer

Det søkes om å få overføre 0,65 km² av nabofeltet. Dette vil bli gjort ved håndgraving av en om lag 50 m lang grøft og tetting av eksisterende bekkeløp med stein og torv. Feltet vil øke produksjonen med ca. 0,7 GWh.

Inntak

Det er planlagt å legge inntaksledning i Nedre Synnøvjordvatn frem til kum like nedstrøms utløpet av vannet. Vannspeilet skal opprettholdes og det er ikke planlagt regulering av vannstanden. Det vil også bli etablert en terskel på 10 til 20 cm i utløpet av vannet for å sikre at eksisterende vannspeil/vannivå opprettholdes etter at kraftverket er etablert.

Inntakskummen nedenfor utløpet vil bli utstyrt med inntaksrist, stengeanordning og anordning for slipp av minstevannføring.

Rørgate

Røret vil ha en diameter på 700 mm og rørtraseen vil få en total lengde på ca. 830 m. Det er planlagt en vannvei på vestsiden av elva og røret skal være nedgravd hele traseen. Det vil bli behov for noe sprengning, spesielt i øvre deler av traseen. Et belte på ca. 20 m vil berøres av graveaktivitet.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt plassert på kote 20 på vestsiden av elva. Kraftstasjonen vil få en grunnflate på ca. 60 m².

Det ligger et bolighus omtrent 80 m sørvest for planlagt kraftstasjon og flere fritidsboliger innenfor 100 m avstand.

Elektriske anlegg

Troms Kraft Nett AS har en 22 kV høyspentlinje som passerer ca. 50 m unna kraftstasjonen som det er planlagt å koble seg til via jordkabel.

Det vil installeres en Pelton-turbin med en effekt på 2,4 MW. Det vil bli installert en generator på 2,6 MVA med spenning 0,69 kV og en transformator på 2,6 MVA og en omsetning på 0,69/22 kV.

Veier

Det vil bli anlagt ny vei på ca. 80 m frem til kraftstasjonen og om lag 1140 m midlertidig vei frem til inntak fra kraftstasjonen. Anleggsveien vil fortrinnsvis legges i rørgatetraseen, men grunnet stigningsforholdene vil veien gå utenfor rørtraseen i noen deler.

Tiltakshaver ønsker å kunne beholde anleggsveien etter en eventuell utbygging for lettere å kunne komme opp til inntaket for vedlikehold, men også som adkomst til fjellet for grunneierlaget i området og reinbeitedistriktet.

Massetak og deponi

Søker ønsker at overskuddsmasser blir lagt ut langs traseen og tilpasset landskapsformene. Omfyllingsmasser vil bli tilført fra nærliggende grustak.

Hydrologi

Synnøvjord kraftverk vil utnytte et nedbørfelt på totalt 7,35 km², inkludert overføringen av 0,65 km² fra nabofeltet. Nedbørfeltet har en snaufjellandel på 90 % og en effektiv sjøprosent på 9. De største vannføringene forekommer som oftest under snøsmeltingen om våren og under store nedbørsmengder om høsten. Lavvannføringer forekommer som oftest på vinteren.

Middelvannføringen ved inntaket er beregnet til 490 l/s. Alminnelig lavvannføring er beregnet til 80 l/s. 5-persentilene for sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 170 l/s og 70 l/s. Kraftverket vil ha maksimal slukeevne på 1200 l/s som tilsvarer 245 % av middelvannføringen. Laveste slukeevne vil være på 60 l/s.

I et år med middels vannføring vil antall dager med vannføring større enn maksimal slukeevne være 54 døgn. Antall dager med vannføring lavere enn minste slukeevne vil være 29 døgn.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Synnøvjord kraftverk til ca. 6,7 GWh fordelt på 2,1 GWh vinterproduksjon og 4,6 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 19,1 mill.kr. Dette gir en utbyggingspris på 2,9 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Søknaden oppgir at totalt arealbehov er ca. 28,5 daa, fordelt på rørtrasé, anleggsveier og kraftstasjonsområde. Deler av dette vil være midlertidig berørt areal.

Søker er grunneier og innehar de nødvendige grunn- og fallrettighetene.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Tiltaksområdet har status som landbruks, natur- og friluftsområder (LNF). Det må derfor tas kontakt med kommunen for å avklare arealbruken i forhold til kommuneplanens arealdel ved en ev. konsesjon.

Samlet plan (SP)

Synnøvjordelva kraftverk omfattes ikke av Samlet Plan (SP) da installert effekt er under 10 MW. Prosjektet er heller ikke i konflikt med andre SP-prosjekter.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke med i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

En utbygging av Synnøvjord kraftverk vil medføre at et areal på 1,5 km² endrer status fra sone 1 til sone 2. I tillegg vil et areal på 1 km² gå fra å være i sone 2 til ikke å bli definert som INON-område.

Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget inngår ikke blant de nasjonale laksevassdragene.

Andre verneområder

Straumselva som ble vernet i verneplan for vassdrag i 2005 ligger sentralt på Kvaløya øst for Synnøvjordelva. Bakgrunnen for vernet var et urørt preg, verdier av geologisk og biologisk art, samt at vassdragets nærhet til Tromsø gir vassdraget stor verdi for friluftsinnteresser.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 27.9.2011 sammen med representanter for søkeren, kommunen og reindriftsforvaltningen. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Tromsø kommune Byutvikling (TK) mener at det bør foreligge en samlet vurdering og plan for småkraftverk i kommunen før søknaden kan sluttbehandles. Samtidig kommenterer de flere temaer i sin uttalelse og hvordan disse vil bli påvirket av en ev. utbygging. Dersom det skulle gis en konsesjon til tiltaket setter de krav til hva en detaljplan for miljø og landskap bør inneholde. Søknaden er ikke politisk behandlet.

Fylkesmannen i Troms (FM) går ikke imot en utbygging av Synnøvjord kraftverk, men mener at minstevannføringen bør heves til 170 l/s om sommeren. FM ønsker at det brukes stedegne frøblandinger ved en revegetering av området. De påpeker også at saken må vurderes iht. naturmangfoldlovens prinsipper.

Troms fylkeskommune (FK) har befart området og ikke påvist kulturminner eller kulturmiljø av verneverdig karakter. FK har ingen merknader utover det.

Statens vegvesen har ingen prinsipielle innvendinger mot bygging av kraftverket, men de forutsetter at det søkes om avkjørsel fra riksvegen dersom det blir aktuelt.

Reindriftsforvaltningen Troms tar ikke stilling til konsesjonsspørsmålet. De ønsker å se planene for Synnøvjord kraftverk i sammenheng med Mjeldeelva kraftverk da disse berører samme reinbeitedistrikt. Videre påpeker de at det må påregnes avbøtende tiltak i en eventuell anleggsperiode og at anleggsveier må stenges for allmenn motorisert ferdsel. De stiller også spørsmålsteget om det er samfunnsmessig behov for en utbygging på nåværende tidspunkt.

Kirsten og Arne Mikkola motsetter seg de fremlagte planene på det sterkeste. De eier en fritidsbolig som vil bli nærmeste nabo til kraftverket og de er bekymret for støy og ev. stråling. Videre er de bekymret for både vannkvalitet og vannforsyning dersom det skal bygges kraftverk.

Øystein Berntsen v/ advokatfirmaet Østgård Wikasteen mener at søknaden må avslås og at søker ikke har de nødvendige rettighetene for tiltaket. De mener videre at søknaden ikke er tilstrekkelig opplyst og slik sett ikke innfrir krav etter vannressursloven § 23.

Eimund Engenes opplyser at det ikke foreligger noen avtale mellom utbygger av Mjeldeelva kraftverk og utbygger av Synnøvjord kraftverk om overføring av vann.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempes

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden gi ca. 6,7 GWh i ny årlig kraftproduksjon.
- I anleggsperioden vil tiltaket bidra til sysselsetting innen bygg og anlegg. I driftsfasen vil tiltaket gi økonomisk bidrag til eierne av selskapet og inntekter til kommunen.

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Synnøvjordelva.
- Etablering av inntak og rørgate vil føre til store, varige inngrep i et eksponert fjellområde.

NVEs vurdering

Den planlagte utbyggingen gjelder etablering av et kraftverk med inntak, nedgravd/nedsprengt rørledning fra inntak til kraftstasjon og en kraftstasjonsbygning. Inngrepene i forbindelse med kraftverket vil bli synlig i et større landskapsrom, spesielt i den øvre delen, ovenfor bjørkeskogen. Selve Synnøvjordelva renner relativt dypt i en kløft spesielt i den øvre delen, ovenfor skoggrensa, og en fraføring av vann vil være synlig fra partier på motsatt side av Nordfjorden, fra selve fjorden og dersom man ferdes langs elva til fots. Kraftverket er planlagt i et område som er preget av menneskelige inngrep i form av flere bygninger og riksveien som krysser elva.

TK ønsker å kunne utarbeide en samlet plan for småkraftverk i kommunen før de tar endelig stilling i enkeltsakene som foreligger. FM og FK har ingen motforestillinger mot en utbygging, noe heller ikke statens vegvesen har. Reindriftsforvaltningen i Troms ønsker å se søknadene om bygging av Synnøvjordelva og Mjeldeelva i sammenheng men de tar ikke stilling til konsesjonsspørsmålet i sin uttalelse. En grunneier og en eier av fritidsbolig langs elva er kritiske til søknaden og mener at den bør avslås. Det er også stilt spørsmålsteget rundt rettighetene til en overføring av et delfelt fra Mjeldeelva.

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Synnøvjordelva kraftverk vil utnytte et nedbørfelt på ca. 7,4 km². Middelvannføringen er beregnet til 490 l/s og alminnelig lavvannføring er beregnet til 80 l/s. 5-persentilverdiene for sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 170 l/s og 70 l/s.

Elvestrekningen mellom inntak og kraftstasjon vil få sterkt redusert vannføring. Kraftstasjonen er planlagt med maksimal slukeevne på 1200 l/s, noe som tilsvarer 245 % av middelvannføringen og laveste slukeevne på 60 l/s. Søker har foreslått en minstevannføring på 80 l/s i perioden 1. juni til 30. september og drift uten slipp av minstevannføring resten av året. Feltet har dominerende vårflom under snøsmeltingen og har markerte regnflommer på høsten. Lavvannføringene inntreffer som oftest om vinteren. Basert på året 1986 som er antatt å ha middels vannføring, vil det i middels år være 55 dager med vannføring høyere enn største slukeevne og 29 dager med vannføring lavere enn minste slukeevne. Etter de omsøkte planene vil dermed vannføringen i Synnøvjordelva hovedsakelig bare bestå av minstevannføring, og bidrag fra et begrenset restfelt på 0,17 km², i perioden 1. juni til 30. september. Resten av året vil vannføringen bare bestå av bidrag fra restfelt, samt enkelte flomoverløp som vanligvis vil forekomme under vårflommer og regnflommer om høsten.

Etter en evt. utbygging vil de største flommene gå som før, mens vannføringen vil blir redusert til minstevannføring størsteparten av sommeren, også i et middelår. Om vinteren er det naturlig lav vannføring, men pga kraftverkets nedre slukeevne vil det ikke stå i lange perioder. NVE mener at størrelsen på den omsøkt slukeevne ikke vil kunne ivareta vassdragets naturlige vannføringsdynamikk etter en ev. utbygging da elva vil bli dominert av minstevannføring i lange perioder.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Ifølge søknaden har ett bolighus og tre hytter vannforsyning fra elva i dag. Vannet hentes fra et inntak med brønner i elva. I forbindelse med høringen har det kommet innspill fra to privatpersoner som er skeptiske til hvordan en ev. utbygging og fraføring av vann vil kunne påvirke en helårlig og stabil vannforsyning fra elva. Dette gjelder både i en anleggsperiode og i ettertid. Tiltakshaver påpeker at også han vil rammes av en eventuell forringelse av vannforsyningen og han vil sørge for at dersom det skulle bli problemer under bygging av kraftverket så vil han skaffe til veie en alternativ vannforsyning. Dersom kraftverket bygges mener tiltakshaver at vannkvaliteten på sikt vil kunne bedres ved å bygge en løsning for drikkevannsforsyning som er bedre enn i dag.

NVE mener at problemene rundt drikkevann bør kunne løses i samråd med naboene på stedet både i en ev. byggefase og driftsfase. NVE mener at spørsmål rundt kvalitet på drikkevann ikke vil være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Det har fremkommet både i søknaden og under NVEs sluttbefaring at det tidvis har vært problemer med isdemninger og flommer fra Store Synnøvjordvatnet som ligger oppstrøms inntaket til kraftverk. Søker har foreslått at dette kan løses ved å legge et rør i utløpet av Store Synnøvjordvatn for å redusere vannivået ved gjennfrysning av utløpet. I høringsrunden er det stilt spørsmål om Store Synnøvjordvatn skal senkes for å sikre vannforsyningen i inntaksdammen. Tiltakshaver understreker i sine kommentarer til høringsuttalelsene at Store Synnøvjordvatn ikke er en del av det omsøkte prosjektet og at det ikke skal reguleres på noen måte. De påpeker derimot at det har forekommet oppbygging av isdemning ved utløpet av vannet som senere har ført til skader på vassdraget nedstrøms og som kan utgjøre en risiko for bebyggelse og hovedvei som krysser elva ved fjorden.

Situasjonen ble diskutert på NVEs sluttbefaring og det fremkom at dette problemet hadde vært vurdert av NVE tidligere i brev til tiltakshaver datert 25.2.1999. Det ble den gang konkludert med at slike situasjoner sjelden ville opptre ifølge historiske kilder, men at det skulle avtales en befaring for å se nærmere på problemet. NVE ønsker ikke å ta stilling til dette problemet i forbindelse med den

foreliggende søknaden og henviser tiltakshaver og ev. andre grunneiere til å kontakte NVEs regionkontor i Narvik for videre vurdering av problemet med oppdemning av vatnet og isgang.

Landskap og brukerinteresser

Prosjektområdet tilhører landskapsregionen "Kystbygdene i Troms". Synnøvjordelva er et relativt lite vassdrag som renner mot nordvest og munner ut i Nordfjorden på yttersiden av Kvaløya. Landskapet som berøres kan deles opp i to. Det er den nedre delen fra fjorden og opp dalsiden som domineres av fjorden og fjellene som omkranser den, og så er det området ved inntaket med Lille Synnøvjordvatn og fjellene som omkranser dette. Elva har skåret seg godt ned i fjellet i den øvre delen av vassdraget, ovenfor skoggrensa, men renner noe mer åpent lenger ned mot fjorden. Elva blir dermed relativt godt synlig i landskapet når vannføringen er av en viss størrelse. Ifølge søknaden så har ikke vassdraget noen stor inntrykkstyrke, men bidrar allikevel som et positivt landskapselement om sommeren. Det øvre landskapsrommet rundt inntaket fremstår som et urørt naturlandskap i dag.

Selve fraføringen av vann vil ifølge søknaden gi en middels til stor negativ konsekvens for landskapet, dette gjelder spesielt i perioder med middels avrenning på sommeren. Bygging av rørgate og anleggsvei langs denne skal utføres i bratt terreng og delvis ovenfor skoggrensa i et parti hvor det er sparsomt med vegetasjon. I den øvre delen vil det også ta lang tid før inngrepsområdet er revegetert. Konsekvensen for landskapet vil ifølge søknaden bli middels til stor negativ ved bygging av anleggsvei og vannvei.

Dersom det bygges et kraftverk som omsøkt vil det føre til bortfall av 1 km² INON-områder i sone 2 og 1,5 km² vil bli omdefinert fra sone 1 til sone 2.

Brukerinteressene i området er knyttet til jakt, fiske og generelt friluftsliv. Ifølge søknaden er det en del personer som benytter stien på østsiden av elva opp til Synnøvjordvatna.

FM har bemerket tapet av INON areal, og mener at tiltaket klassifiseres til noe under middels negativ effekt. Når det gjelder elvas synlighet så mener FM at kravet til slipp av minstevannføring må heves til 0,17 m³/sek om sommeren, noe som tilsvarer 5-persentil verdien for vassdraget, for å ivareta elva som landskapselement dersom den bygges ut. FM vektlegger også at områdets urørthet har ført til relativt gode muligheter for jakt av fugl og vilt. Dette bekreftes også av uttalelsen fra Kirsten og Arne Mikkola. TK bemerker at framføring av rørgate og anleggsvei vil medføre store terrenginngrep, og spesielt over skoggrensa vil dette bli godt synlig. De etterlyser en grundigere utredning av et alternativ med boring av tunnel som vannvei, ev. å bygge den øvre delen av anlegget veiløst. TK mener også at planene vil medføre en viss forringelse av opplevelseskvaliteter i området. Tiltakshaver bemerker i sine kommentarer til høringsuttalelsene at Synnøvjordelva normalt er svært lite synlig uten ved større vannføringer. De mener at en økning i minstevannføring tilsvarende det FM ønsker vil ha en liten effekt på landskapsinntrykket.

NVE ba tiltakshaver om å vurdere et tunnelalternativ i etterkant av sluttbefaringen av Synnøvjordelva. Konklusjonen fra denne vurderingen er at en løsning som innebærer sjakt og tunnel i den øver delen av tiltaksområdet vil føre til at prosjektet ikke lar seg realisere. De anfører også at et prosjekt normalt må ha en produksjon på 10 GWh eller høyere før det er gjennomførbart med tunnel/boring.

I spørsmålet rundt tap av INON-areal så er NVE enig med FM i at tapet er lite i denne saken. Isolert sett så vil ikke et tap av INON i denne størrelsesorden være avgjørende for konsesjonsspørsmålet, men sett i sammenheng med andre negative effekter av et inngrep så kan det være medvirkende til at det må settes krav om avbøtende tiltak og ev. avslag for å begrense inngrepene i et område.

Med bakgrunn i NVEs sluttbefaring og det materialet som fremgår av søknaden er NVE enig med tiltakshaver i at Synnøvjordelva nok ikke er noe dominerende landskapselement i Nordfjorden ved normal vannføring. Elva er synlig fra motsatt side av fjorden, og hvis man ferdes med båt på fjorden. Synligheten avhenger i stor grad av hvilket ståsted man har i forhold til elva, da den renner i en dyp kløft i øvre del og gjennom skog i nedre del. Samtidig vil alltid en stripe med rennende vann ned en dalside skape variasjon og bidra til landskapsopplevelsen i et område. I perioder med flom vil nok elva fremstå som et spektakulært skue, og dersom elva bygges ut vil disse periodene bli færre og betydelig mindre. Ut fra de vannføringskurvene som følger søknaden så vil vannføringen i et middels år endre seg betraktelig dersom elva bygges ut som omsøkt. Dette vil helt klart endre elvas verdi som landskapselement, og NVE er usikker på i hvor stor grad en minstevannføring som omsøkt vil bidra til å opprettholde synligheten til elva. Det er også usikkert hva en dobling av den omsøkte minstevannføringen vil utgjøre for landskapsopplevelsen slik FM ønsker, men dette er vilkår som vi vil drøfte nærmere dersom det gis konsesjon til tiltaket.

Når det gjelder legging av rør fra inntaket og ned til kraftstasjonen, og bygging av anleggsvei, så mener NVE at dette vil skape store og varige sår i terrenget. Vi begrunner dette med at det spesielt i den øvre delen av traseen, ovenfor skoggrensa, er sparsomt med løsmasser og vegetasjon. Dette vil medføre at en delvis nedsprengt rørgate med tilhørende anleggsvei vil fremstå som et betydelig fremmedelement spesielt fra skoggrensa og opp til inntaket. Det er i søknaden anslått en anleggsbredde på 20 m for legging av vannvei. Sett i sammenheng med en anleggsvei som vil slynge seg oppover langs rørraseen så vil dette bli betydelige arealinngrep ved legging av rør. Store deler av dette arealet er godt synlig fra fjorden og fra riksvei 862 som går ut til utfartsstedene Brensholmen og Sommarøy.

NVE ønsker å vise til OEDs retningslinjer for bygging av små kraftverk fra 2007 som omhandler flere sentrale temaer i slike saker. Høyfjellsnatur er et av disse og slike områder er definert som: "... *områder ovenfor tregrensen*". NVE er klar over at tregrensen kryper nedover mot havnivå jo lenger nord man kommer, men treløse områder vil være mer eksponert uansett hvor i Norge man befinner seg. I retningslinjene står det at følgende inngrep bør unngås i slike områder: "*Inngrep som er svært synlige og som etterlater varige sår i naturen*". Det står videre at det er viktig å redusere negative virkninger og graden av konflikt ved å se på muligheter for boring av vannvei.

NVE ser også at det omsøkte tiltaket vil føre til en forringelse av landskapsopplevelsen for de som ferdes langs elva. De betydelige inngrepene som planlegges vil fremstå som fremmedelementer i lang tid, spesielt i området fra fjorden og opp til inntaksområdet. Videre innover langs Synnøvjordvatna vil nok ikke en utbygging oppleves like sterkt, og for de som utøver jakt og fiske i området vil tiltaket ha mindre påvirkning over tid.

NVE mener at spesielt de inngrepene som planlegges ovenfor tregrensa vil være i strid med de nevnte retningslinjene, og dersom det skal gis konsesjon til tiltaket må spesielt vannvei i fjell vurderes. Tiltakshaver har utført egne beregninger av en løsning med sprenging av sjakt og tunnel og har konkludert med at det ikke vil være realiserbart innenfor de økonomiske rammene som ligger i dette prosjektet. En eventuell tillatelse til bygging av Synnøvjord kraftverk som omsøkt vil dermed, etter vårt syn, være i konflikt med gitte retningslinjer fra OED.

Biologisk mangfold

Det er ikke registrert verdifulle naturtyper iht. DN's håndbok 13 eller arter som står på den nasjonale rødlista fra 2010 i influensområdet til det omsøkte prosjektet. Skogen er kategorisert som en nordboreal bjørke- og blandingsskog med en relativ lav artsdiversitet. Det er heller ingen områder med

fossesprut langs elva som går i en åpen kløft på hard og fattig berggrunn. Ifølge den biologiske rapporten som følger søknaden er spesialiserte mosearter utelukket i prosjektområdet. Samlet sett vurderer denne rapporten at tiltaket vil gi middels til liten negativ konsekvens for biologisk mangfold.

FM har ingen innvendinger til de registreringene som er utført og mener at tiltaket vil utgjøre en minimal trussel for det biologiske mangfoldet i området.

Med bakgrunn i de undersøkelsene som foreligger og høringsuttalelsene som er kommet inn i saken så mener NVE at forholdet til det biologiske mangfoldet i influensområdet ikke vil være avgjørende for konsesjonsspørsmål.

Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet "føre-var" prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet.

Etter NVEs syn vil utbygginger ikke være i konflikt med naturmangfoldloven §§ 4 og 5, da det ikke er kjente forekomster av rødlistearter som vil bli påvirket og heller ikke natur- eller vegetasjonstyper som i vesentlig grad vil bli forringet, gitt at det tas tilbørlige hensyn i gjennomføring av en ev. utbygging og gjennom fastsettelse av vilkår, jf. lovens §§ 11 og 12.

Med bakgrunn i den informasjonen som har fremkommet i søknaden, i høringsrunden og i NVEs egne søk i naturbase og artskart den 22.2.2012, så mener NVE at dette er, etter naturmangfoldloven § 8, et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å kunne fatte et vedtak i saken. § 9 i samme lov om "føre-var-prinsippet" kommer derfor etter vårt syn ikke til anvendelse her.

Naturmangfoldloven § 10 fastsetter prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning. Dette innebærer at man må ha kunnskap også om andre tiltak og påvirkninger på økosystemet slik at en kan identifisere den samlede belastningen, jf. også formuleringen i § 8 om "effekten av påvirkninger". I vurderingen av samlet belastning skal det både tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede framtidige inngrep.

I området som blir berørt av tiltaket er det per i dag ingen inngrep av betydning, kun enkle inntak for vannforsyning. Det aktuelle tiltaket vil berøre en elvestrekning fra fjord til fjell med tilhørende arealer for nedgraving av rør og tiltaket vil være av en varig karakter. Virkningene for det biologiske mangfoldet i området vurderes å være begrenset bl.a. pga. at det ikke er registrert spesielle arter og naturtyper som vil komme i konflikt med tiltaket. Den aktuelle naturtypen i området er vidt utbredt i Norge, og NVE vil ikke tillegge hensynet til samlet belastning på det omtalte økosystemet stor vekt i denne saken.

Forholdet til den samlede belastningen av vassdragsinngrep i denne delen av Tromsø, bl.a. i forhold til landskap, er omhandlet videre under temaet "Samlet belastning" nedenfor.

Reindrift

Influensområdet ligger innenfor Kvaløya reinbeitedistrikt. Den nedre delen av området berører vårbeite, mens den øvre delen berører arealer som benyttes til beite fra sommersesongen og til tidlig vinter. Området rundt Synnøvjordvatna benyttes også som oppsamlingsplass for rein. Ifølge søknaden

går det en flyttlei nord for nedre Synnøvjordvatn og en trekklei øst for Synnøvjordvatna. Det er forventet at de største negative konsekvensene vil forekomme i en eventuell anleggsfase.

Reinbeitedistriktet har ikke uttalt seg til søknaden, men tiltakshaver har opplyst at han har vært i kontakt med lederen for distriktet og at han har ytret ønske om en enkel adkomstvei til Synnøvjordvatnet for tilsyn og oppfølging av reinflokken enkelte tider av året. Reindriftsforvaltningen i Troms kommenterer den omsøkte søknaden og ønsker å se planene i sammenheng med Mjeldeelva kraftverk. Planene ligger på hver sin side av et oppsamlingsområde med tilhørende flyttlei, og forvaltningen motsetter seg tiltak som berører dette området. De påpeker også problematikk knyttet til anleggsarbeid og støy, og at det må påregnes avbøtende tiltak dersom det gis tillatelse til tiltaket.

NVE merker seg kommentarene fra reindriftsforvaltningen og vil se de to omsøkte kraftverkene i sammenheng i forbindelse med sluttbehandlingen. Ingen av prosjektene vil direkte berøre trekk- og/eller flyttlei ifølge "reindriftskart" på reindrift.no. Den planlagte overføringen av tilleggfeltet i søknaden til Synnøvjordelva kraftverk vil imidlertid berøre en flyttlei/ oppsamlingsplass. Det planlegges å grave en 50 m lang grøft i dette området. Søker har også nevnt mulighetene for å legge rør i utløpet av Store Synnøvjordvatn for å redusere problemer med isgang fra vatnet.

Grøften som ev. skal graves er i søknaden beskrevet som en "håndgravd" grøft og vil etter NVEs vurdering ikke utgjøre noe større hinder for rein enn de eksisterende bekkene i området. Dersom det gis tillatelse til å overføre tilleggfelt og grave nevnte grøft så vil NVE sette vilkår i detaljplanleggingen om at dette må utføres i samråd med reinbeitedistriktet. Når det gjelder legging av rør fra Store Synnøvjordvatn for å avbøte mulig isgang i fremtiden så er dette en sak som må avgjøres av NVEs regionkontor i Narvik ved egen søknad.

Slik NVE ser det så er ikke forholdet til reindriftsinteressene avgjørende for konsesjonsspørsmålet i denne saken.

Samfunnsmessige virkninger

NVE mener at et investeringsprosjekt som her vil koste om lag ca. 19 mill. kroner (prisnivå 2007) vil kunne gi ringvirkninger både lokalt og regionalt som kjøp og salg av varer og tjenester både i en ev. byggeperiode og driftsfase. NVE mener videre at en ev. utbygging vil styrke økonomien lokalt og kunne være med på å opprettholde bosettingen i distriktet. En samlet produksjon på omkring 6,7 GWh årlig vil gi ny fornybar energi til samfunnet og bidra til at Norge når de forpliktelser som vi har påtatt oss gjennom fornybardirektivet.

Samlet belastning

Den samlede belastningen utgjør konsekvensene av flere vannkraftanlegg og andre vassdragsinngrep innenfor et geografisk avgrenset område. Selv om de enkelte prosjekt kan ha begrensede virkninger for miljøet og andre brukerinteresser, kan de samlede virkningene av mange slike inngrep bli store.

I Tromsø kommune er det få eksisterende kraftutbygginger, men flere konsesjonssøknader om bygging av kraftverk ligger nå inne til behandling hos NVE.

Tromsø kommune Byutvikling har i forbindelse med høringen av flere småkraftsøknader i kommunen bedt NVE om at avgjørelsen av konsesjonsspørsmålet i disse sakene finner sted etter at det foreligger en samlet vurdering og plan etter plan- og bygningslovens bestemmelser. NVE har i et tilsvarende svar til kommunens forespørsel sagt at vi vil ferdigbehandle de sakene som allerede er tatt til behandling, men vi vil ikke ta flere søknader om småkraftverk til behandling uten først å ta kontakt med kommunen for

å avklare videre planarbeid. Ifølge saksbehandler Roy Fossum hos Tromsø Byutvikling så foreligger det pr. januar 2012 planer om å utarbeide en samlet plan for småkraftverk i kommunen, men det gjenstår fortsatt et formelt vedtak i byrådet.

NVE har signalisert at vi ønsker å se de aktuelle sakene i Tromsø kommune i sammenheng når disse skal avgjøres og dette er noe vi vil gjøre i det følgende. NVE mener at det er for omfattende å se alle prosjektene i Tromsø i sammenheng slik kommunen ønsker. En vurdering av samlet belastning må begrenses noe mer, og NVE vurderer at det er naturlig å se på utbygginger og potensielle prosjekter på Kvaløya og påvirkningen av vassdragene som landskapselement. Dette betyr at Mjeldeelva kraftverk og Synnøvjord kraftverk vil bli behandlet og avgjort samtidig. De resterende prosjektene som har vært på høring vil bli vurdert på samme måte. Dette gjelder Pikstein, Kalvebakkkelva, Sennedalselva kraftverk og prosjektene som ligger innerst i Sørfjorden.

Av kjente prosjekter på Kvaløya er det per i dag kun ett konsesjonsfritt anlegg som ligger inne i NVE sitt kartverktøy, NVE atlas. Nordelva minikraftverk ble gitt fritak den 23.2.2005 og er senere bygget og satt i drift. NVEs ressurskartlegging viser at det er mange elver med et kraftpotensial på Kvaløya, men alle er i hovedsak veldig små (mini- og mikro kraftverk).

Når det gjelder de to omsøkte prosjektene så vil ikke disse påvirke samme landskapsrom da de renner ned på hver sin side av vannskillet. Mjeldeelva renner ut i Straumfjorden og Synnøvjordelva renner ut i Nordfjorden. Vassdragene er også relativt ulike når det kommer til topografi. Synnøvjordelva renner i bratte stryk ned i fjorden, mens Mjeldeelva har et noe roligere forløp og ligger mer nedsenket i terrenget. En utbygging som omsøkt vil etter NVEs vurdering bli mye mer synlig fra avstand i Synnøvjordelva enn i Mjeldeelva.

Med bakgrunn i NVEs egen oversikt over utbygginger og potensielle prosjekter så er ikke vassdragsnaturen på Kvaløya under noe stort press per i dag slik vi ser det. Vi finner heller ingen grunn til å tro at dette vil bli tilfellet i fremtiden med det potensialet som ligger der i dag, med mange små prosjekter som ikke er spesielt lønnsomme. Samlet sett mener NVE at dersom både Mjeldeelva og Synnøvjordelva bygges ut så vil ikke dette være avgjørende for å kunne oppleve uberørt vassdragsnatur på øya.

Andre merknader

Støy

Støyproblematikk er ikke nevnt under avbøtende tiltak i konsesjonssøknaden, men det har fremkommet bekymring rundt støy fra det planlagte kraftverket i forbindelse med høringsrunden. Dette gjelder spesielt fra en bolig som ligger 100 – 150 m fra den planlagte stasjonen. Tiltakshaver tar bekymringen på alvor og ønsker å gjennomføre støydempende tiltak ved en ev. utbygging. Det ble også diskutert muligheten for å bygge opp en jordvoll mellom bolig og kraftverk på NVEs sluttbefaring.

NVE er klar over støyproblemer som er knyttet til små kraftverk. Dette gjelder spesielt for anlegg som har dårlig isolerte kraftverksbygninger, vifter som bråker og utløpskanal som vender ut mot bebyggelse og åpent vann. For denne søknaden ligger nærmeste bolig ca. 100 til 150 m fra det planlagte kraftverket. Når det gjelder plasseringen til kraftverket så mener vi at det er mulig å gjennomføre tiltak som vil kunne redusere støynivået betraktelig. Dersom det bygges en voll mot den nærmeste boligen så vil det ha en god effekt sett i sammenheng med de tiltak som kan utføres for å redusere støyen i et kraftverk. Med bakgrunn i dette mener NVE at forholdet til støy ikke vil være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Eiendomsrett

I forbindelse med høringsrunden har Øystein Berntsen v/ advokat reist tvil om tiltakshaver innehar de nødvendige rettighetene for å kunne søke å bygge Synnøvjord kraftverk. Tiltakshaver bestrider dette og mener at det Berntsen påstår ikke medfører riktighet.

Temaet ble diskutert på NVEs sluttbefaring og det ble fremlagt kart hvor eiendomsgrensene var inntegnet. Etter NVEs vurdering så ble det oppnådd enighet om at alle de planlagte inngrepene i forbindelse med søknaden ligger på tiltakshavers grunn og at forholdet til eiendomsretten dermed er avklart. Berntsen og hans advokat meldte at de ville komme med ytterligere informasjon i etterkant av befaringsen, men NVE har ikke mottatt noe ny informasjon i saken.

Dersom det på et senere tidspunkt skulle vise seg at tiltakshaver ikke innehar alle rettigheter i vassdraget så mener NVE at dette er et privatrettslig spørsmål som de impliserte må løse seg imellom.

Overføring av tilleggsfelt

Tilleggsfeltet som tiltakshaver ønsker å overføre drenerer i dag naturlig ut i Mjeldeelva, og en av grunneierne i Mjeldeelva kraftverk opplyser i sin uttalelse at det ikke foreligger noen avtale om overføring mellom utbyggerne i de to aktuelle sakene. TK ønsker å ivareta dette områdets urørthet og de stiller seg dermed negativ til en overføring. Tiltakshaver mener på sin side at det omsøkte feltet ikke har et klart avrenningsforløp og at dette kan endres over tid dersom for eksempel flom endrer løpene.

En overføring som omsøkt vil etterlate seg en ca. 50 m lang, åpen grøft som ifølge søknaden skal håndgraves. Overføringen av feltet vil øke produksjonen med ca. 0,7 GWh. Grøften vil medføre nye menneskeskapte inngrep i et område som fremstår som urørt i dag. NVE mener at inngrepet er begrenset, men vi ønsker også å vektlegge at det finner sted i et urørt område i høyfjellet som iht. OEDs retningslinjer for små kraftverk skal vies spesiell oppmerksomhet. Overføringen utgjør en viss andel av den totale produksjonen i Synnøvjord kraftverk, nærmere bestemt ca. 10 % ifølge søkers beregning.

NVE mener at en overføring i denne størrelsesorden ikke vil ha noen avgjørende betydning for økonomien til Synnøvjord kraftverk. Samtidig så kan vannmengden være viktig for prosjektet i perioder med lite vann. NVE er usikker på hvor synlig det omsøkte inngrepet vil bli i praksis og vi er usikre på om de ulempene dette medfører står i forhold til de fordelene det vil ha for prosjektet. NVE mener på bakgrunn av dette at overføringen kan være i konflikt med gitte retningslinjer fra OED og at muligheten for avbøtende tiltak er begrenset i dette tilfellet.

Dersom Synnøvjord Kraftverk AS får tillatelse til å overføre det omsøkte feltet så mener NVE at en eventuell erstatning for tapt produksjon i Mjeldeelva kraftverk må anses for å være et privatrettslig spørsmål som må løses av de to aktuelle tiltakshaverne, Synnøvjordelva Kraftverk AS og Mjeldeelva kraftverk AS.

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 6,7 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De siste to årene har NVE klarert om lag 1,3TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom

vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi. Tiltaket vil også gi varige inntekter til søker, grunneiere og kommunen.

Høringsrunden viste kun en lokal motstand mot prosjektet, samtidig som Tromsø kommune ønsker en samlet vurdering og plan for alle småkraftsøknader i kommunen før vedtak fattes i enkeltsaker. Fylkesmannen i Troms er ikke i mot at en konsesjon gis, det samme gjelder for Fylkeskommunen og Reindriftsnæringen selv om de ser enkelte utfordringer dersom det skal bygges et småkraftverk i Synnøvjordelva.

NVE legger vekt på at en ev. bygging av Synnøvjord kraftverk som omsøkt vil medføre svært store og omfattende inngrep i et landskap som i dag fremstår som tilnærmet urørt. Vi mener at en etablering av rørgate og anleggsvei i et meget krevende og synlig område vil gi betydelige terrenginngrep og at inngrepene ikke står i forhold til den kraftmengden som skal produseres. Vi viser i denne sammenheng til OED retningslinjer for små kraftverk hvor det henvises til at inngrep i sårbare høyfjellsområder bør unngås dersom mulighetene for avbøtende tiltak er begrenset. Den øvre delen av prosjektområdet til Synnøvjord kraftverk berører et slikt område og søker har vurdert en tunnelloøsning til å bli for kostbar.

Vi mener at de positive virkningene gjennom økt kraftproduksjon og lokal verdiskapning ikke oppveier for de ulempene det planlagte tiltaket vil medføre for landskapet og landskapsopplevelsen i området. NVE mener at konsekvensene ved bygging av kraftverket vil være svært store, spesielt for landskapsverdier i området.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempen ved bygging av Synnøvjord kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.